

Ishøj Kommune

Revisionsberetning for 2017 vedrørende årsregnskabet

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Årsregnskabet	1
2. Konklusion på den udførte revision	1
2.1 Ny revisionspåtegning	5
2.2 Centrale forhold ved revisionen	5
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	6
3.1 Generelle bemærkninger	6
3.2 Områdespecifikke bemærkninger	6
4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt	7
4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling	7
5. Revision af årsregnskabet	7
5.1 Revisionsstrategi	7
5.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	8
5.3 Væsentlige revisionsområder	9
6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	13
6.1 Juridisk-kritisk revision	13
6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision	14
6.3 Dyberegående forvaltningsrevision	15
7. Øvrige oplysninger	15
7.1 Ledelsens regnskabserklæring	15
7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	15
7.3 Eftersyn af byrådets protokoller og overholdelse af god bogføringsskik	16
7.4 Andre opgaver	16
8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	16
9. Erklæring	17
Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.	18
Bilag 2 Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	20

Revisionsberetning vedrørende årsregnskabet

1. Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Økonomi- og Planudvalget aflagte årsregnskab for Ishøj Kommune, som byrådet den 3. april 2018 har oversendt til revision.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 11 – 143 i "*Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2017*", der udviser følgende hovedtal:

	2017 t.kr.
Regnskabsmæssigt resultat	69.585
Aktiver	1.910.716
Egenkapital	417.019

2. Konklusion på den udførte revision

Som afslutning på revisionen har vi forsynet kommunens regnskab med efterfølgende revisionspåtegning. Revisionspåtegningen er uden forbehold, men med fremhævelse af forhold vedrørende revisionen, der alene er medtaget af hensyn til regnskabslæseres forståelse af revisionspåtegningen, og dermed ikke skal opfattes som en kritisk bemærkning.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

”Til Byrådet i Ishøj Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Ishøj Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, jf. siderne 11 til 143 i Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2017, der omfatter, anvendt regnskabspraksis, regnskabsoversigt, regnskabsopgørelse, finansieringsoversigt, balance og obligatoriske oversigter med følgende hovedtal:

- *Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 139 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2017*
- *Resultat af det skattefinansierede område på 68 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2017*
- *Aktiver i alt på 1.911 mio.kr.*
- *Egenkapital i alt på 417 mio.kr.*

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for god offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Ishøj Kommune i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde, der har den største betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, der refunderes af Staten. Ishøj Kommune skal have tilrettelagt konkrete og sikre forretningsgange, således at der sker en korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, således at der udbetales de korrekte ydelser, der kan refunderes af Staten. Reglerne på området er komplekse og kræver derfor, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling.

Vores behandling i revisionen

Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange på områder med Statsrefusion på det sociale område samt gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har revideret i henhold til bekendtgørelse nr. 1617 af 15. december 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Resultatet af vores revision er afrapporteret til kommunen i revisionsberetning af 6. juni 2018, i tværministerielle oversigter til Ministerierne Beskæftigelsesministeriet, Børne og Socialministeriet samt Udlændinge og Integrationsministeriet. Vi har endvidere revideret statsrefusionsskemaet for 2017 uden modifikationer af erklæringen.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Ishøj Kommune har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2017 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2017. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Ishøj Kommune, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- *Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.*

- *Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Ishøj Kommunes interne kontrol.*
- *Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.*
- *Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Ishøj Kommune ikke længere kan fortsætte driften.*

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser dem om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Yderligere oplysninger krævet i henhold til ”bekendtgørelse om kommunal og regional revision”

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til Byrådet.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser, som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Vi blev af Byrådet første gang valgt som revisor for Ishøj Kommune i 1970 for regnskabsåret 1970. Vi har fungeret som sagkyndig revision i en samlet sammenhængende periode fra dette tidspunkt frem til og med regnskabsåret 2017. Vi blev senest antaget efter vurdering den 14. februar 2013 og fik senest revisionsaftalen forlænget den 12. august 2016.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindel-

se ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse”.

2.1 Ny revisionspåtegning

Revisionspåtegningen for 2017 er som følge af indførelsen af nye regler ændret. Ændringerne vedrører primært, at vi som revisorer skal give en række yderligere oplysninger i vores revisionspåtegning.

Vi skal bl.a. oplyse om centrale forhold ved revisionen, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for 2017.

Herudover skal vi bekræfte at:

- vores konklusion på årsregnskabet er konsistent med vores revisionsberetning til Byrådet,
- vi ikke har udført forbudte ikke-revisionsydelser i året, som nærmere defineret i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Og så skal vi oplyse om tidspunkt for vores tiltræden som revisor.

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at der med den nye formulering ikke er sket en ændring i det materielle indhold i ledelsens ansvar for regnskabsaflæggelsen og vores ansvar over for kommunen i forhold til tidligere.

2.2 Centrale forhold ved revisionen

Som nævnt ovenfor, indeholder vores revisionspåtegning en særskilt omtale af centrale forhold ved revisionen, hvilket er de forhold, der, efter revisors faglige vurdering, har størst betydning for revisionen af årsregnskabet i indeværende periode.

For Ishøj Kommune er det vurderet, at sociale udgifter med statsrefusion er særligt risikofyldt, idet der er væsentlige udgifter på dette område, der refunderes af staten.

Ishøj Kommune skal have tilrettelagt konkrete og sikre forretningsgange, således at der sker en korrekt sagsbehandling af borgerens rettigheder til sociale ydelser, og at der udbetales de korrekte ydelser, der kan refunderes af staten. Reglerne på området er komplekse og kræver derfor, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinier for forretningsgange og sagsbehandling.

Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange på områder med statsrefusion på det sociale område, samt gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har revideret i henhold til bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse.

Vi henviser til særskilt beretning herom.

For en nærmere beskrivelse af vores risikovurdering og revisionsstrategi henvises til nedenstående afsnit 5.

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Revisionen har givet anledning til 2 revisionsbemærkninger, af de afgivne revisionsbemærkninger kan:

- 0 revisionsbemærkninger henføres til forvaltningsrevisionen.
- 1 revisionsbemærkning kan henføres til revisionen af årsregnskabet
- 1 revisionsbemærkning er relateret til socialrevisionen, jf. særskilt revisionsberetning vedrørende de sociale områder, hvortil der i øvrigt henvises. Forholdet vedrører ”Ishøj sager”, der administreres af Vallensbæk Kommune.

3.1 Generelle bemærkninger

Der er ikke konstateret forhold for 2017, der giver anledning til generelle bemærkninger.

3.2 Områdespecifikke bemærkninger

Revisionen har givet anledning til følgende områdespecifikke bemærkninger for 2017:

3.2.1 Indskud i Landsbygefonden – revisionsbemærkning nr. 1

Indskud i Landsbygefonden skal iht. Budget- og regnskabssystem for kommuner nedskrives til 0 kr. ultimo året og posten skal vises som en - i balancen i årsregnskabet. Nedskrivning er fejlagtigt ikke fundet sted og den regnskabsmæssige post er ligeledes ikke medtaget. Beløbet udgør 20.725 t.kr.

4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge niveauet for hensigtsmæssige og betryggende interne kontroller, og i overensstemmelse med kommunens økonomiregulativ er de interne kontroller omkring bogføring og betalingsformidling i al væsentlighed baseret på:

- at transaktionen gennemføres med kun en godkender
- at der sker en efterfølgende stikprøvevis ledelseskontrol af et antal transaktioner
- at der periodiske foretages budget/bevillingskontrol

Bogføring og betalingsformidling med kun en godkender medfører en iboende risiko for fejl i årsregnskabet, herunder fejl forårsaget af besvigelser. Risikoen relaterer sig primært til bevidste fejl, som sædvanligvis søges skjult eller tilsløret.

Kommunen har implementeret supplerende kontroller rettet mod medarbejdere med udvidede rettigheder, ændringer af betalingsoplysninger i stamdata mv., og efter vores vurdering giver kommunens kontrolmiljø en tilstrækkelig sikkerhed for, at væsentlige fejl opdages, men for god ordens skyld skal vi gøre opmærksom på, at der ikke er fuld sikkerhed for:

- at væsentlige fejl forebygges
- at mindre væsentlige fejl opdages eller forebygges

Vi skal understrege, at vores vurdering ikke er udtryk for, at vi under vores revision har konstateret konkrete forhold, der kunne indikere uregelmæssigheder eller besvigelser, men det skal ses som en understregning af de risici, som kommunen accepterer med det valgte kontrolniveau. I tilknytning hertil kan det supplerende oplyses, at kommunens kontrolprocedurer og kontrolniveau ikke afviger væsentligt fra, hvad vi ser i andre kommuner.

5. Revision af årsregnskabet

5.1 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i Styrelseslovens bestemmelser og revisionsaftalen har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang. Revisionen er baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst.

Revisionen gennemføres dels ved en system-/kontrolbaseret revisionsstrategi kombineret med substansbaseret revision, hvor dette er relevant.

Ved revisionen efterprøves, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

5.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at kommunen har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser, som ikke allerede er oplyst til revisor. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

5.3 Væsentlige revisionsområder

Med udgangspunkt i vores kendskab til kommunen samt en overordnet vurdering af væsentlighed og risiko har vi identificeret de i skemaet væsentlige revisionsområder. Vi har vægtet betydningen af vores observationer på de enkelte revisionsområder ved hjælp af følgende symboler:

Symbol	Betydning
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

Det bemærkes, at vurderingen gælder for det samlede område, således at der for detailområder kan være forhold, der adskiller sig fra den samlede vurdering.

Område	Afsnit	Observation		Rev.bem. jf. afsn.
		2016	2017	
Revisionsområder relateret til regnskabsopgørelsen				
Skatter og udligning	5.3.1			
Løn	5.3.2			
Omkostningsdisponering og udbetalinger	5.3.3			
Sociale områder med statsrefusion	5.3.4			Særskilt beretning
Øvrige revisionsområder	5.3.5			
Revisionsområder som ikke er relateret til regnskabsopgørelsen				
Generelle it-kontroller	5.3.7			
Finans- og regnskabssystemet samt finansiell status	5.3.8			3.2.1
Økonomistyring og bevillingssystemet	5.3.9			
Låneoptagelse	5.3.10			
Kasseeftersyn af beholdninger og likvide konti	5.3.11			
Decentrale institutioner servicebesøg/beholdningseftersyn	5.3.11			

Ved vores rapportering i denne beretning er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder. Såfremt de enkelte områder har givet anledning til bemærkninger, er disse anført i afsnit 3.

5.3.1 Udligning, tilskud og skatter

Tilskud, udligning og skatter er stikprøvevis sammenholdt med de fra SKAT modtagne opgørelser.

5.3.2 Løn

Vores revision har omfattet:

1. Revision af de interne forretningsgange og kontroller

Revisionen har omfattet en vurdering og aftestning af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

2. Sagsbehandling samt lønudbetaling

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for kommunens forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det fra KL modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

3. Kontrol og revision af de generelle sikkerhedsprocedurer

Ifølge aftale har vi foretaget gennemgang af særligt udvalgte personer til sikring af korrekt aflønning til denne personkreds.

5.3.3 Omkostningsdisponering og udbetalinger

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Vi har foretaget test af kommunens interne kontrol vedrørende attestation og anvisning. For så vidt angår udvidede brugerrettigheder, skal der henvises til punkt 5.3.7 om gennemgang af generelle it-kontroller.

Pengeoverførsler gennem udbetalingssystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje.

Til imødegåelse heraf etableres der et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager (legalitetskontrol).

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende legalitetskontroller.

Netbanksystemer

Vi har foretaget gennemgang af de elektroniske betalingssystemer.

Sociale udbetalingssystemer

Udbetalinger gennem de sociale udbetalingssystemer er omfattet af den under punkt 5.3.7. omtalte erklæring fra KMDs revisorer.

5.3.4 Sociale områder med statsrefusion

Vores revision af de sociale områder har blandt andet omfattet en gennemgang af sagsbehandlingen og refusionsanmeldelserne og er udført i overensstemmelse med ressortministeriets retningslinjer, jf. særskilte beretning herom.

5.3.5 Øvrige revisionsområder

Kommunens øvrige udgifter og indtægter er sammenholdt med årets budget og forudgående års regnskabstal, og større afvigelser er stikprøvevis undersøgt. Indtægterne er herudover analyseret og indgår i rotationsplan, hvor vi stikprøvevis har foretaget test af forretningsgange, interne kontroller og bilag.

5.3.6 Omkostningsbaseret regnskab

I overensstemmelse med reglerne udarbejder kommunen ikke et omkostningsbaseret driftsregnskab, men den udvidede balance, hvor målingen af aktiver og passiver er baseret på omkostningsbaserede principper, sker fortsat, idet til- og afgang sker direkte på kommunens egenkapital.

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer (anlægskartotek mv.) Vi har herudover foretaget test af kommunens kontrol af, at:

- alle væsentlige anlægsaktiver, gældsposter og forpligtelser er medtaget
- alle aktiver og passiver tilhører kommunen og kan henføres til allerede gennemførte transaktioner
- alle beregninger og registreringer foretages i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis
- alle væsentlige regnskabsmæssige skøn, er beskrevet og dokumenteret i fornødent omfang.

5.3.7 Gennemgang af generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som er etableret i og omkring kommunes væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret samt sikker it-anvendelse og dermed også understøtte kontroller i it-baserede forretningsprocesser.

Vi har ved revisionen vurderet, om de generelle it-kontroller er betryggende, det vil sige, om kontrollerne dels er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde, og dels udføres som tilsigtet i den periode, som revisionen omfatter.

Vi har som afslutning på vores revision af de generelle it-kontroller konkluderet følgende:

- *”Der foretages fortsat ikke en formaliseret periodisk revurdering af brugere eller brugere med udvidede rettigheder”.*

- *”Der er oprettet it-sikkerhedslogging på domain controller, men der foretages ikke periodisk gennemgang af relevante logs eller alarmer”.*

Ledelsen har hertil oplyst, at der arbejdes på et nyt rollekatalog og at det kan danne baggrund for, at der foretages periodiske revurderinger.

Erklæring om KMDs generelle edb-kontroller

For den del af de generelle it-kontroller, som udføres af KMD, har vi i februar 2018 modtaget erklæringer vedrørende KMD for de fælles kommunale systemer samt håndtering af personoplysninger. Erklæring vedrørende KMD Opus applikationerne foreligger ikke for 2017 og udarbejdes nu kun hvert andet år – næste gang for 2018.

Vi har ved forespørgsler og opslag på KMD Kundenet verificeret, at der ikke er sket væsentlige ændringer af applikationen og anvendelsen heraf. Det er imidlertid et krav på det sociale område, jf. bekendtgørelse om statsrefusion § 26. Forholdet vil derfor blive omtalt i den sociale beretning.

5.3.8 Finans- og regnskabssystemet samt finansiel status

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer, herunder afstemning af fejlkonti. Vi har herudover foretaget test af kommunens kvalitetssikrede balancekonti, herunder fuldstændigheden af, at alle konti er afstemt. Vi har endelig foretaget test af kommunens afstemning af finanssystemet til årsregnskabet inkl. oversigter, samt at årsregnskabet overholder lovgivningens regler.

5.3.9 Økonomistyring og bevillingssystemet

Vi har foretaget gennemgang og test af, hvorvidt de udmeldte regler for budgetopfølgning er overholdt, herunder at der er indhentet behørig tillægsbevillinger, og der i forbindelse med regnskabsafslutninger er afgivet tilstrækkelige regnskabsforklaringer, hvor der er konstateret væsentlige afvigelser i forhold til budgettet.

5.3.10 Låneoptagelse

Vi har stikprøvevis påset, at lånebekendtgørelsens regler er overholdt.

5.3.11 Kasseområdet

Vi har foretaget uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse 5. september 2017. Vi har i forbindelse med eftersynet udarbejdet særskilt beretning af 21. november 2017. Uanmeldte beholdningseftersyn på decentrale institutioner gennemføres efter rotationsplan og i regnskabsåret har vi foretaget uanmeldte beholdningseftersyn på 11 institutioner. Vi har i forbindelse med eftersynene udarbejdet særskilt notat af 5. december 2017.

5.3.12 Tidsmæssig placering af revisionen

Revisionen gennemføres dels i løbet af året og dels i forbindelse med regnskabsafslutningen og har for revisionen af årsregnskabet 2017 været planlagt således:

	Måned
Indledende revisionsplanlægning	Maj/juni
Detaljeret revisionsplanlægning	Aug.
Løbende revision (forretningsgange m.m.)	Okt./nov.
Afrapportering løbende revision	Nov./dec.
Statusrevision	April/maj
Årsregnskab gennemgået	Maj
Afrapportering revision (revisionsprotokol)	Maj
Deltagelse i Byråds-/ØPU møde hvor årsregnskab/revisionsberetning behandles	Juni

5.3.13 Væsentlighedsniveau

Vi har fastlagt væsentlighedsniveauet ud fra en faglig vurdering og de finansielle nøgletal. Væsentlighedsniveauet er på denne baggrund fastsat til ca. 2% af kommunens budgetterede balancesum iht. hovedoversigt for 2017 eller 45 mio.kr.

Væsentlighedsniveauet er identisk med sidste år.

Vi rapporterer alle identificerede fejl over 1 mio.kr. Der henvises til afsnit 7.2, hvor ikke korrigerede fejl i årsregnskabet er oplistet.

6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Som revisor for Ishøj Kommune skal vi udføre revisionen i overensstemmelse med standarder for offentlig revision (SOR) nr. 6 og 7.

Det betyder, at vi i tilknytning til vores revision af årsregnskabet gennemfører juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

Den juridisk-kritiske revision og den lovpligtige forvaltningsrevision er udført som en integreret del af den løbende finansielle revision.

6.1 Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter. Revisionen udføres ved, at der det enkelte år udvælges enkelte regelsæt til kontrol med afsæt i en vurdering af væsentlighed og risiko.

I 2017 har revisionen blandt andet omfattet vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner
- Overholdelse af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, låneoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven
- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet

6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision

Forvaltningsrevisionen har omfattet vores vurdering af, om der er udvist skyldige økonomiske hensyn, og at der er disponeret i overensstemmelse med de overordnede målsætninger således, som de er udtrykt blandt andet i de vedtagne bevillinger og i budgetforudsætningerne.

Vi har især baseret vores konklusion om skyldig økonomisk hensyntagen ved forvaltningen på vores gennemgang af kommunens økonomistyring og interne kontrolsystem. Herudover har vi i forbindelse med den udførte revision foretaget vurdering af de forvaltningsmæssige aspekter af udvalgte enkelttransaktioner. Konkret er således foretaget:

- Gennemgang og vurdering af kommunens økonomistyring
- Gennemgang og vurdering af tilrettelagte ledelsestilsyn
- Gennemgang og vurdering af kommunens regler for økonomistyring og interne kontrolforanstaltninger
- Gennemgang og vurdering af kommunens indkøbsregler/-indkøbspolitikker
- Gennemgang og vurdering af, hvorvidt kommunen agerer på markedsmæssige vilkår

6.2.1 Sparsommelighed

Sparsommelighed omfatter en vurdering af, hvorvidt vare- og tjenesteydelser er erhvervet på en økonomisk hensigtsmæssig måde under hensyn til pris, kvalitet, kvantitet m.m.

Grundlaget for revisionen af sparsommelighed omfatter blandt andet vurdering af forretningsgange, test af kontroller og enkelttransaktioner, gennemgang af sagsdokumentation, mødereferater mv.

6.2.2 Produktivitet

Produktivitet forstås her som sammenhængen mellem aktivitet og ressourceforbrug. Vurdering af produktiviteten kræver en grundig sammenligning i form af en tidsserieanalyse eller en sammenligning af produktiviteten af tilsvarende ydelser inden for eller uden for kommunen.

Vores revision af produktivitet omfatter primært en vurdering af kommunens økonomistyring og budgetopfølgning, herunder hvorvidt kommunen løbende foretager analyser af ressourceforbrug, sammenligninger til andre kommuner, benchmarkanalyser mv.

6.2.3 Effektivitet

Effektivitet forstås her som målopfyldelse/realisering af de definerede effektmål, hvoraf en del af disse er defineret i den lovgivning, som kommunerne agerer efter.

Revisionen omfatter primært en vurdering af, hvorvidt kommunen i de løbende ledelsestilsyn, kvalitetssikring, økonomistyring samt budgetopfølgning sikrer, at politisk fastsatte mål opnås og bevillinger overholdes, herunder at lovgivningen overholdes.

6.3 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser for 2017.

7. Øvrige oplysninger

7.1 Ledelsens regnskabserklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskabserklæring over for os for regnskabsåret.

7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet. Denne oplysning skal gives for at sikre, at byrådet er orienteret herom. De fejl, der findes efter afslutningen af regnskabet, kan ikke rettes i regnskabet for det afsluttede år, og det er derfor naturligt, at der vil være enkelte ikke-korrigerede forhold i det endelige årsregnskab. Vi har konstateret følgende fejl, der ikke er rettet i årsregnskabet:

	Udgifts- baseret regnskab mio.kr.	Aktiver mio.kr.	Gæld mio.kr.	Egen- kapital mio.kr.
Indskud i landsbyggefond		-20,7		20,7
Ikke korrigerede fejl	0	-20,7	0	20,7
Før reguleringer pr. 31.12.2017	-69,6	1.910,7	-1.493,7	-417,0
Efter reguleringer pr. 31.12.2017	-69,6	1.890,0	-1.493,7	-396,3

Ovenstående ikke-korrigeret fejl er beskrevet ovenfor i afsnit 3.2.

7.3 Eftersyn af byrådets protokoller og overholdelse af god bogføringskik

Til brug for vores revision har vi indhentet byrådets mødereferater. Vi har endvidere påset, at kommunen på alle væsentlige områder overholder god bogføringskik.

7.4 Andre opgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsberetning for 2016 vedrørende årsregnskabet har vi udført efterfølgende opgaver for kommunen.

7.4.1 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Vi har ikke udført særlige rådgivnings- og assistanceopgaver for kommunen siden afgivelse af vores revisionsberetning for 2016.

Revisorloven stiller skærpede krav til revisors uafhængighed, når der afgives erklæringer for kommuner, idet disse vurderes at have en særlig offentlig interesse. Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

7.4.2 Øvrige opgaver

- Afgivet revisionsberetning for 2017 vedrørende sociale udgifter omfattet af statsrefusion
- Afgivet beretning vedrørende uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse 5. september 2017
- Udarbejdet specifikke revisionserklæringer og -påtegninger mv., jf. bilag 1

8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

I bilag 2 til vores beretning har vi beskrevet revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor. Vi henviser hertil, og kan supplerende oplyse, at beskrivelsen vil blive genoptrykt i revisionsberetningen for det regnskabsår, hvor der er valg til byrådet.

9. Erklæring

Ifølge revisorloven er Ishøj Kommune klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven skærpede krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver i andre situationer end de ovenfor anførte aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.

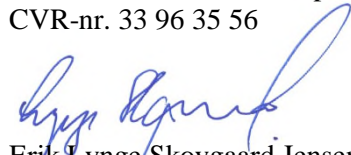
Vi skal bekræfte, at vi og Deloitte er uafhængige af Ishøj Kommune.

Vi skal endvidere bekræfte, at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

København, den 6. juni 2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Erik Lyng Skovgaard Jensen
statsautoriseret revisor

Keld Østerdal
statsautoriseret revisor

Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.

Vi har i årets løb afgivet følgende erklæringer og attestationer mv. angående regnskabs- og refusionsmæssige forhold i kommunen:

1. Tilskuds- og projektregnskaber

- Klippekortmodellen for 2016
- Forebyggelse af vold, trusler og truende adfærd på Kløverengen for perioden 1. oktober 2015 til 31. december 2016
- Mere pædagogisk personale i dagtilbud for perioden 2016
- En Vej Ind – Klargøring af metodiskorganisatorisk tilgang til at få unge kriminelle ind i samfundet for perioden 1. december 2014 – 31. december 2016
- Revisoraccept af revision af projekt ”TIPS – Tidlig Indsats for Psykisk Sårbare børn og unge”
- Sprog giver faglig læring. Mini-Lessons med fokus på elevernes ordforråd for perioden 1. august 2016 til 30. juni 2017
- Revisoraccept af revision af projekt ”TOIS – Tidlig Opsporende Indsat for Småbørn”
- Godt på Vej for perioden 1. januar 2016 til 31. december 2017
- Installation af døgnrytmelys på Plejehjemmet Torsbo med henblik på at skabe et demensvenligt miljø for 2017
- Klippekortmodellen – Plejecentre for 2017
- Renovering af afdelingskøkkener på Omsorgscenter Kærbo for 2017
- En mere værdig ældrepleje for 2017
- Netværk for familier med demens for perioden 1. september 2016 til 30. november 2017
- Skolesocialrådgiverordning for 2017

2. Refusions-/tilskudsopgørelser

- Opgørelse af refusion vedrørende EGU for perioden 1. december 2015 til 30. november 2016
- Opgørelse af udgifter i 2017 ved køb af refusionsgodkendte forestillinger af børneteater og opsøgende teater
- Anmodning om endelig restafregning af statsrefusion vedr. ”Sociale ydelser for 2017”
- Anmodning om statsrefusion vedr. ”Særlig dyre enkeltsager for 2017”
- Anmodning om statsrefusion vedr. ”Integration for 2017”
- Anmodning om endelig restafregning vedr. ”Boliglån for 2. halvår 2017”

3. Øvrige opgørelser/indberetninger

- Indberetning og erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m for 2016 (Energierklæring)
- Opgørelser af udgifter til koordinationsforum og indsatsplanlægning for 2015 og 2016

- Indberetning for 2017 i henhold til bekendtgørelse af 14. oktober 2010 (Stoploven)
- Opgørelse over uhævede feriepenge for optjeningsåret 2015
- Saldoopgørelse af momsrefusion for 2017.
- Erklæring om kommunens administration af indberetning til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets Informations- og Forvaltningssystem (BOSSINF-STB) for 2017

4. Diverse

- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for SBSYS for 2016
- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Iværksætterkontaktpunkt for 2017
- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Ishøj Erhvervsforening for 2017
- Arbejdsnotat om beholdningseftersyn på institutioner 2017
- Erklæring på priseftervisning for Ishøj Varmeværk for 2016
- Arbejdsnotat vedrørende revision af lønninger for 2017
- Rapport om revision på dele af de sociale område. Sagsbehandling udført for Vallensbæk Kommune, som del af det forpligtende samarbejde for 2017
- Rapport om revision af generelle it-kontroller for 2017
- Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for SBSYS for 2017
- Erklæring på indberetningsskema vedr. ”Udamortiserede lån for indberetningsåret 2017”

Bilag 2 Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfor- deling

Revisionens formål og omfang

Revisionens formål er at styrke årsregnskabet troværdighed, og det er vores ansvar at undersøge, om regnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, herunder at foretage kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og de i forbindelse hermed etablerede kontrolforanstaltninger.

Revisionen af årsregnskabet er planlagt og udført i overensstemmelse med de internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, samt god offentlig revisionskik, jf. SOR nr. 6 og 7, lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ.

På baggrund heraf har vi foretaget en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten er lagt på de poster i årsregnskabet, og de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst. Revisionen sigter således ikke mod at opdage eller rette uvæsentlige fejl, som ikke medfører en ændret helhedsvurdering af årsregnskabet.

Som grundlag for vores risikovurdering har vi indhentet informationer om blandt andet følgende forhold:

- Relevant lovgivning og andre eksterne forhold
- Aktiviteter og anvendt regnskabspraksis
- Mål, strategier og tilhørende forretningsrisici
- Forretningsgange og kommunens interne kontrolsystem
- Administrativ organisation, kapacitet og kompetence

Revisionen udføres primært ved test af de kontroller, som kommunen selv har tilrettelagt med henblik på at imødegå væsentlige fejl og mangler. De testede kontroller omfatter såvel organisatoriske som elektroniske og manuelle kontroller. Vi har således gennemgået it-anvendelsen under hensyntagen til dennes betydning for kommunens årsregnskab.

Derudover har revisionen omfattet regnskabsanalytisk revision, samt vurdering af de afgivne forklaringer på væsentlige afvigelser mellem bevilling og forbrug.

Revisionen har således kun omfattet en gennemgang af bilag og transaktioner i det omfang, vi har fundet det nødvendigt - eller i det omfang særlige regler foreskriver dette.

Væsentlige fejl i årsregnskabet kan skyldes såvel utilsigtede som tilsigtede handlinger eller undladelser. Muligheden for at hindre væsentlige fejl, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, beror først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Under revisionen har vi med den fornødne professionelle skepsis haft opmærksomheden henledt på forhold, der kunne tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Vi har i forbindelse med revisionen drøftet:

- ledelsens vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlige fejl som følge af besvigelser,
- ledelsens vurdering af de regnskabs- og kontrolsystemer ledelsen har indført for at imødegå sådanne risici samt
- ledelsens kendskab til eventuelle konstaterede eller igangværende undersøgelser om besvigelser

Fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, vil ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis vi konstaterer forhold, der giver formodning herom, vil vi efter nærmere aftale med kommunens ledelse foretage yderligere undersøgelser med henblik på at få afkræftet eller bekræftet formodningens rigtighed.

Revisionens udførelse

Vi har udført revisionen i årets løb og i forbindelse med årsaflutningen. Revisionen er ikke afsluttet, før vi har forsynet årsregnskabet med revisionspåtegning.

Omfanget af vores arbejde er fastlagt ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Revisionen er udført ved, at vi på stikprøvebasis har indhentet dokumentation for - eller på anden måde har overbevist os om - regnskabsmaterialets rigtighed, ligesom vi ved stikprøver har dannet os overbevisning om, at kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser om anvisnings-, attestations- og betalingsprocedurer er overholdt.

Vi har sammenholdt bevillingsregnskabet med de af byrådets givne bevillinger og tillægsbevillinger og har ved væsentlige afvigelser gennemgået den pågældende institutions eller forvaltnings regnskabsmæssige forklaringer på afvigelsen.

Ved revisionen har vi overbevist os om, at de i den finansielle status opførte aktiver er til stede, at de tilhører kommunen, og at de er værdiansat i overensstemmelse med gældende praksis for kommuner.

Vi har desuden vurderet, om samtlige gældsforpligtelser, der påhviler kommunen, er medtaget og målt forsvarligt, samt at regnskabsposterne er periodiseret og korrekt præsenteret i regnskabet.

Vi har undersøgt, om alle væsentlige begivenheder indtil datoen for revisionspåtegningen er korrekt medtaget i årsregnskabet.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi i overensstemmelse med god revisionsetik med kommunens daglige ledelse drøftet en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder. Dette kan omfatte oplysninger om eventualforpligtelser i form af garantistillelser, retssager samt besvigelser, begivenheder efter balancedagen samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Vi har foretaget en helhedsvurdering af årsregnskabet, herunder hvorvidt det under iagttagelse af den gældende regnskabsskik for kommuner giver tilstrækkelig information.

Revisors rapportering

Som afslutning på revisionen vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning. Når der er tale om en revisionspåtegning uden forbehold og supplerende oplysninger, er denne udtryk for,

- at årsregnskabet er aflagt og revideret i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen
- at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver, passiver og finansielle stilling samt af resultatet af kommunens aktiviteter
- at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis

I tilslutning til revisionens afslutning har vi afgivet en revisionsberetning til årsregnskabet, hvori vi i hovedtræk har redegjort for væsentlige regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt udførte revisionsarbejder og konklusionerne herpå. Såfremt vi i forbindelse med revisionen af årsregnskabet har fået forelagt interne specifikationer, rapporter eller lignende, som efter vores opfattelse er nødvendige for stillingtagen til årsregnskabet, vil vi gøre opmærksom herpå i revisionsberetningen.

Herudover har vi i årets løb afgivet revisionsberetninger, når vi har udført revisionsarbejder, der har kunnet danne grundlag for selvstændige konklusioner, eller når vi i øvrigt har anset det for påkrævet.

Såfremt vi i forbindelse med revisionen har konstateret svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder i kommunens regnskabs- og registreringssystemer samt øvrige forretningsgange mv., vil dette blive meddelt kommunens daglige ledelse med vores forslag til afhjælpning heraf. Såfremt der er tale om væsentlige mangler, eller vi i øvrigt finder det påkrævet, vil forholdet tillige blive indført i revisi-

onsberetningen. Vi skal for en ordens skyld bemærke, at revisionen af årsregnskabet ikke er tilrettelagt med henblik på at afdække samtlige svagheder, mangler eller u hensigtsmæssigheder, der måtte forekomme i kommunens regnskabs- og registreringssystemer mv.

Bliver vi under revisionen bekendt med forhold, der giver begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, skal vi i henhold til lovgivningen give supplerende oplysninger herom i revisionspåtegningen. Der skal altid gives oplysninger om overtrædelse af:

- straffelovens kapitel 28 samt skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen,
- lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionsberetningen skal fremsendes til byrådet senest 7 dage efter, at forvaltningen har modtaget revisionsberetningen fra revisor.

Vi er som revisorer underlagt tavshedspligt, og dette indebærer, at vi ikke må videregive fortrolige oplysninger, som vi får kendskab til i forbindelse med revisionen. Denne tavshedspligt omfatter dog ikke oplysninger, som kræves efter gældende lov, domstols- eller voldgiftsavgørelse eller af tilsynsmyndigheder, eller hvor det med rette anses for nødvendigt for at kunne beskytte egne lovlige interesser.

Medmindre anden aftale foreligger, kommunikerer vi elektronisk med kommunen, når dette er hensigtsmæssigt. Kommunikation via internettet indebærer risiko for, at fortrolig information læses af andre end dem, informationen er tiltænkt. Vi påtager os derfor intet ansvar for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af kommunikation via internettet, ligesom vi ikke vil gøre tilsvarende ansvar gældende over for kommunen.

Ansvarsfordeling

Revisionen bygger, ifølge lovgivningen, på følgende fordeling af ansvar for årsregnskabet mellem kommunens ledelse og revisor:

Ledelsens ansvar

Det er ledelses ansvar, at kommunens bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde blandt andet ved etablering af et pålideligt internt kontrolsystem, at kommunens bogføring og formueforvaltning kontrolleres på en tilfredsstillende måde, samt at det nødvendige grundlag for revision er til stede.

Det er endvidere ledelses ansvar, at det gennem hensigtsmæssige forretningsgange samt registrerings- og kontrolsystemer sikres, at tilsigtede og utilsigtede fejl så vidt muligt forebygges samt opdages og korrigeres.

Ledelsen har endvidere ansvar for, at der hvert år udarbejdes et årsregnskab, der opfylder lovgivningens bestemmelser. Det er ligeledes ledelsens ansvar, at revisor har adgang til samtlige de oplysninger, som revisor anser for nødvendige til løsning af revisionsopgaven.

Revisors ansvar

Det er revisors ansvar at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder lovgivningens regnskabsbestemmelser samt relevante regnskabsstandarder, og herunder vurdere den anvendte regnskabspraksis samt de af ledelsen afgivne oplysninger og udøvede regnskabsmæssige skøn. Det er endvidere vores ansvar at kontrollere, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl.

Ifølge revisorloven er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afgivelse af erklæringer, der kræves i henhold til lovgivningen, eller ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers eget brug. Dette indebærer, at vi i forbindelse med erklæringsafgivelsen også skal varetage hensynet til andre regnskabsbrugere end byrådet.

I det omfang vi efter aftale med kommunens ledelse yder rådgivning og assistance, har vi som rådgivere et selvstændigt ansvar herfor.

Revisors dokumentationsmateriale

Arbejdsrapporter og anden dokumentation, herunder såvel elektroniske som fysiske arbejdsrapporter, der tilvejebringes som led i revisionen, tilhører alene Deloitte. I henhold til gældende praksis kan sådan dokumentation makuleres eller slettes efter 5 år, medmindre vi anser dokumentationen for at være af fortsat betydning for revisionen.

Findes det hensigtsmæssigt at udlevere materiale eller filer til kommunen, sker dette under forudsætning af, at kommunen alene anvender materialet til eget brug og ikke videregiver dette til tredjemand.

Vi påtager os intet ansvar for kommunens eventuelle egen anvendelse af det udleverede materiale, medmindre der indgås særskilt skriftlig aftale om vores assistance med bearbejdning af materialet samt vores ansvar i forbindelse hermed.

Kvalitetssikring af den udførte revision

Ifølge revisorloven er vi underlagt regler om kvalitetskontrol, der udføres af et Revisortilsyn, som er nedsat af Erhvervsstyrelsen. Revisortilsynet udpeger de personer, der forestår kvalitetskontrollen.

Dette medfører, at vores arbejdsdokumentation, herunder også for revisionen af kommunen, stikprøvevis kan blive udvalgt til kvalitetskontrol.

Medlemmer af Revisortilsynet og de personer, der forestår kvalitetskontrollen, er underlagt tavshedspligt.

Rådgivnings-, assistance- og øvrige opgaver

Hvis der træffes særlige aftaler om afgivelse af særlige erklæringer eller lignende, vil dette blive omtalt i revisionsprotokollen.

Når vi udfører rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi vurdere, om vi opfylder uafhængighedsbestemmelserne i revisorloven.

Ifølge revisorloven er kommunen klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.